



Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№11 (288)

3 грудня 2020 року

Видається з 1933 року



Вітання від випускників

31 СВЯТОМ, ДОРОГІ СКОВОРОДИНІВЦІ!

Шановні професори й викладачі, студенти, аспіранти, співробітники, ветерани та всі, хто носить горде звання випускника Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди! Щиро вітаю вас з 216-ю річницею від дня заснування Сковородинівського університету!

ХНПУ імені Г.С. Сковороди, ушлякнений багатовіковими традиціями формування справжньої еліти українського суспільства — освітян і науковців, літераторів, митців, спортсменів. Історія, традиції, потужний професорсько-викладацький склад і впровадження інноваційних технологій в освітній процес дозволили університету посісти почесне місце серед провідних педагогічних вишів України.

За роки 216-річного існування університет не змінював свого призначення: «навчати мистецтва вчити інших» і у цілому підготував понад 220 тисяч висококваліфікованих учителів. Тільки за роки незалежності України дипломи бакалаврів та магістрів отримали понад 130 тисяч випускників.

Головне ж багатство нашого університету — щирі, щедрі та безмежно талановиті люди, які своєю працею створюють імідж та добру славу Alma Mater, є взірцем для сучасних студентів. Кожен із вас є важливою частиною Сковородинівської родини! Лише спільними зусиллями ми можемо подолати всі виклики такого непростого 2020 року і повернути впевненість у мирне й успішне майбутнє нашої рідної України.

Нехай у нашому колективі завжди панує взаємоповага і злагода! Сердечно бажаю вам широкі і щасливі доріжки, миру і віри, творчої наснаги і натхненної праці на благо Сковородинівського університету!

Щиро — в. о. ректора **Юрій Бойчук**

МИ — ОДНА ВЕЛИКА СІМ'Я

Напередодні свята пресцентр університету отримав багато привітань від випускників-сковородинівців, з деякими ми вас ознайомимо:

Дмитро Карюченко, засл. майстер спорту, чемпіон світу і Європи з фехтування, випускник економічного, юридичного і ф-ту ФВ і спорту:

«Своїм викладачам та рідному ун-ту я присвячую всі перемоги, здобуті за довгу спортивну кар'єру на чемпіонатах Світу і Європи, на 3-х Всесвітніх Універсиадах. Вітаю усіх з Днем народження університету! Бажаю щастя, здоров'я, натхнення!»

Катерина Садурська, засл. майстер спорту з синхронного плавання, учасниця Олімпійських Ігор у Ріо-де-Жанейро, призерка чемпіонату Світу і чемпіонка Європи, випускниця ф-ту ФВ і спорту 2017 року:

«Вдячна рідному ун-ту й особисто Івану Федоровичу за можливість випробувати свої сили у викладацькій

діяльності. Вітаю студентів і викладачів з днем народження ХНПУ і бажаю, здоров'я в ці непрості часи, сил, енергії наполегливості в досягненні своїх цілей».

Валентина Білоус, випускниця 1988 р., укр. відділення філологічного ф-ту:

«Пам'ятаю день, коли вперше я, сільська дівчина, переступила поріг Харківського педагогічного інституту ім. Г.С. Сковороди. Мене вразила ця атмосфера: дух книг; поважні й високоосвічені викладачі, фахівці своєї справи. Я дивилась на них з благоговінням. Пам'ятаю свого куратора Людмилу Григорівну Пенцову. Я не злукавила, коли скажу, що роки навчання були одними з найкращих у моєму житті. Для власного становлення мені ун-т дав вищу освіту,

завдяки якій я реалізувала себе як учитель. Любі сковородинівці! Ми — одна велика сім'я! Так приємно це відчувати 32 роки поспіль. Бажаю всім викладачам найміцнішого здоров'я, гідних студентів і зарплат, а ун-ту — РОЗВИТКУ, підтримки держави на всіх рівнях!»

Тетяна Вакулєнко, випускниця фізико-математичного ф-ту 2006 р., заступниця директора УЦОЯО:

«Із нагоди славної річниці бажаю всім співробітникам знаного в Україні університету творчої наснаги та успіхів! Нехай досвід, професіоналізм і величезний творчий та інтелектуальний потенціал професорсько-викладацького складу ун-ту й надалі служитиме зміцненню та розбудові нашої держави. Бажаю студентам, щоб незабутні, сповнені романтикою

юності роки, проведені в ун-ті, і здобуті знання стали міцним фундаментом для подальшого професійного розвитку, нових досягнень і звершень. Зичу всім міцного здоров'я, щастя та добробуту, щоб ваш творчий шлях завжди був усіяний оптимізмом і бадьорим настроєм, впевненістю та вагомими професійними здобутками!»

Олена Коханова, випускниця істафу 2012 року, учитель історії та правознавства Безлюдівського юридичного ліцею, канд. істор. н., переможець обл. етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2020» у номінації «Історія»:

«Вважаю, що саме ХНПУ імені Г.С. Сковороди створив мене, а викладачі, як професійні скульптори, виліпили мене як педагога, за що моя вдячність не зів'яне ніколи».

Сковородинівські дні

СЛОВО ПРО МИСЛИТЕЛЯ

Так назвав свої роздуми до 298-річниці від дня народження видатного українського просвітителя академік Іван Прокопенко.

Ім'я Г.С. Сковороди нерозривно пов'язане з Харківщиною й усією Слобожанщиною, бо саме тут талановитий випускник Києво-Могилянської академії сформувався як першорозум України. Протягом 11 років, з перервами, Сковорода викладав у Харківському колегіумі пітику, етику, філософію, синтаксис і грецьку мову. На цей час припадає написання його найвидатніших творів, підтвердження чому є «Басни Харьковские», кожне слово, кожний образ яких несуть у собі велике філософське та смислове навантаження. У Харкові Григорій Савич остаточно сформувався і як філософ, і як педагог, і як поліглот. Г.Сковорода залишив велику літературну спадщину, на якій сформувалися наукові школи в усьому світі. Г.Сковорода полюбив не тільки людей, а й усю Слобожанщину і заповідав поховати його саме тут, а на знак протесту до лизоблюдів і заздрисників, як виклик світу лукавства заповідав написати слова-епітафію «Світ ловив мене, та не спіймав», глибокий зміст яких ще й сьогодні чарує кожного, хто відвідає місце його вічного спочинку в Сковородинівці Харківської області.

Творчість Г.Сковороди глибока й багатопланова. Вивчення її почалося ще за життя автора. У радянський період за декретом 1918 року про увіковічнення пам'яті найвидатніших співвітчизників, у 1922 році було споруджено перший пам'ятник у місті Лохвиці Полтавської області — на батьківщині Григорія Сковороди.

Радію, що такі визнані науковці нашого університету, як Д.І. Багалій,

А.М. Ніженець, В.Д. Тимченко і особливі професор Л.В. Ушкалов присвятили низку досліджень спадщині Григорія Савича Сковороди. В університеті діє інститут Г.С. Сковороди але, на жаль, досі він не представлений в цілому академічному вигляді. Він насправді був не просто мандрівним філософом, а надзвичайно мудрим і освіченим, Професором з великої літери, який не вписувався в той світ, у якому жив, бо випереджав його.

В основу розбудови нового і більш справедливого суспільства та держави Г.С. Сковорода поклав глибоко філософську теорію «сродності». Спираючись на неї, він висвітлював причини суспільних конфліктів і майбутній суспільний лад, що, за його висловом, безумовно, прийде на зміну старому. Погляди Г.С. Сковороди, що стосуються державотворення і гармонізації суспільства, спираються на характеристику праці, яка не тільки об'єднує людей у суспільство, але й забезпечує його динаміку. У новому суспільстві Г.Сковорода не залишив місця для нероб, грабіжників та будь якого роду паразитів. Він вважав, що у новій державі будуть створені такі важливі передумови, як випереджальний розвиток освіти, науки та мистецтва. Ураховуючи, що висновкам видатного українця уже понад 250 років, їх не можна сприймати без подиву на геніальність і довговічність актуальності.

Він — людина світу. ООН прийняла рішення про відзначення в 2022 році 300-ї річниці від Дня його народження.

Пам'ятники Григорію Сковороді споруджені не тільки в Україні, але



й за кордоном. Іван Кавалерізде — автор першого пам'ятника Сковороді (1922) у с. Лохвиця Полтавської області. Є пам'ятник і на території Києво-Могилянської академії. Пам'ятник генію, за словами Д.І. Багалія, повинен був з'явитися в Харкові ще на початку ХХ сторіччя. Тепер він є. Його споруджено у 1991 році за проектом І. Ястребова на подвір'ї нашого університету, який носить ім'я Г.С. Сковороди з 1922 року. Слова, написані біля пам'ятника: «Ми створили світ, полум'я, созиждем мир, веселіший», — знакові і є факсимільним відтворенням Сковородинівського письма. Вони створюють оптимістичний настрій навіть у найважчі моменти життя. Цей пам'ятник — народний, бо його було споруджено на кошти добровільних пожертвувань студентів, викладачів і співробітників. І зараз він щодня зустрічає нас на подвір'ї і наставляє нас цінувати свободу, робити добро, навчати та виховувати нові покоління істинних сковородинівців.

ОСТРІВЕЦЬ СВОБОДИ

Говорячи про Григорія Сковороду, неможливо не згадати ім'я одного з найкращих сучасних дослідників його творчості, автора численних академічних видань професора **Леоніда Ушкалова**.

У 2009 році в інтерв'ю, яке брала для нашої газети тодішня аспірантка каф. української літератури Олена Рибка, на пропозицію продовжити речення: «Григорій Сковорода завжди актуальний тому що...» Л.В. Ушкалов відповів так: «Тому що для кожного різне. По-перше, він цікавий не тільки українцям, а це вже свідчення того, що не все так просто. По-друге, у самій українській традиції цей чоловік витримав, не без втрат, звісно, усі перекої цінностей, які відбувалися. А от чому? Я не можу до кінця пояснити, наприклад, чому наприкінці 80-х років цей персонаж з'явився в моєму житті. Може, до речі, тому що під ту пору дихати було надзвичайно важко. Хтось, може, і був щасливий, але я відчував оцей тиск ззовні. Розмови про творчість Сковороди, думки про це давали можливість відітхнути. Можливо, це формувало острівця свободи, на якому було щось справжнє.

Я б не ризикував після тієї коми продовжувати це речення. Бо якщо я зараз щось таке скажу, це претендуватиме на певну імперативність. Хай кожен після тієї коми або продовжить, або скаже «Та ні, люди добрі, навряд чи...» Тут, мені здається, слід керуватися тим, що було важливе для Сковороди: абсолютне пошанування свободи і, найперше, свободи вибору».

День університету

ПРОГРАМА SkovorodaFamilyDay

До 216-ї річниці від дня заснування університету 3 листопада традиційно проводиться свято SkovorodaFamilyDay, у програму якого включено такі події:



- Покладання квітів біля пам'ятника Г.С. Сковороди (вул. Валентинівська, 2)
- Дебатний турнір на кубок Сковороди (вул. Валентинівська, 2, голова дебатного клубу — М. Лучинський).
- Флешмоб «Моя улюблена цитата Г.С. Сковороди» #ПроцитуйСковороду.
- Флешмоб «Поділися найулюбленішими світлинами зі студентських років» #KhNPUmoments».
- Транслявання відеореєстрацій святкування 200-, 205-, 210-, 215-річчя.
- Online-вітання від випускників минулих років.
- Святковий випуск газети «Учитель».
- Відеопрезентація «ХНПУ крізь роки».
- Трансляція кращих виступів на «Дебют-2020».
- Трансляція відео «Студентська наука».
- Трансляція відео «Наука на факультетах».

Іменні стипендії

ВИЗНАННЯ КРАЩИХ СТУДЕНТІВ

Щорічно кращі студенти України отримують різноманітні іменні стипендії. У цьому навчальному році іменні стипендії отримали такі студенти нашого ун-ту:

Академічну стипендію Президента України на I семестр 2020/2021 н.р. призначено здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня:

Вікторії Лаврухіній, 31 групи ф-ту дошк. освіти; **Олександрі Пушкарєнко**, 33 групи історичного ф-ту; **Олені Бабак**, 3М група фізико-математичного ф-ту; **Катерині Сергієнко**, 43 група укр. мовно-літературного ф-ту.

Іменну стипендію Верховної Ради України на 2020/2021 н.р. призначено: **Валерії Чубенко**, 32 група ф-ту початк. навчання; **Світлані Асєєвій**, 41 група природничого ф-ту.

Обласну стипендію та персональну стипендію імені О.С. Масельського на 2020/2021 н.р. призначено: **Анастасії Мельник**, 43 група природничого ф-ту.

І. Манченко, ст. інспектор навчального відділу

Вітаємо

МІЖНАРОДНА ПРЕМІЯ

Завідувачка кафедри всесвітньої історії ХНПУ імені Г.С. Сковороди проф. **Ольга Леонідівна Рябенко** здобула престижну міжнародну премію імені Роберта Конквеста — 2020 (The Conquest Prize-2020).

Ця міжнародна нагорода надзвичайно престижна серед науковців і присуджується Науково-дослідним та освітнім консорціумом вивчення Голодомору (The Holodomor Research and Educational Consortium — HREC) при Альбертському ун-ті (Канада) один раз на два роки науковцю, який додав вагомий внесок у дослідження історії Голодомору 1932–33 рр.

Роберт Конквест — всесвітньо знаний письменник, історик, публіцист, поет, британський дипломат. Один із найвідоміших у США авторів публікацій з історії Радянського Союзу, зокрема періоду сталінських репресій та Голодомору в Україні 1932–1933 рр. Автор поетичних збірок, роману і повісті, а також історичних досліджень, серед яких: «Великий терор» (1968 р., «The Great Terror: Stalin's Purge of the Thirties», книга була видана в Америці, Азії, Західній Європі),

«Жива скорботи: радянська колективізація і голодомор» (1986 р., «The Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization and the Terror-Famine»), «Роздуми про втрачене століття» (1999 р., «Reflections on a Ravaged Century»).

Щиро вітаємо Ольгу Леонідівну з цією подією й зичимо життєвої наснаги, невтомної праці, творчого натхнення, підкорення нових наукових вершин на благо України та сковородинівського університету!

З науковою роботою Ольги Леонідівни можна ознайомитися за посиланням: <https://holodomor.ca/grants-opportunities/conquest-prize/2020-year/>

Пресцентр

